

پیر زترین پیش پړوړد ی مندا نا نه. . رزا شوان

(جان دوی) ده ده: "مندا نه و خړر گډش ی، که ه موو د زگا پړوړد یی کان به د وریدا د سوو نه و" (روبارد کلینک) ده ده: "جوانترین دیم نه ل ژر ناسماندا، دیم نه مندا نه که پد که نه" (تست ی) ده ده: "مندا نه ه موو سړد م کدا، ه مای به تاوانی و پاکی و خړ و راستی و جوانی ی" (همیرس) یش ده ده: "تاوړر کان جوانی شارر کان. . که شتی کان جوانی د ریا کان. . مندا نا یش جوانی ما نه کان"

مندا نه ردی بناغ و ی که مین خشت، له بنیادنانی هر که م گای که که دها تووی کی گشی ه به. مندا نه و که، گړر به شو ی کی دروست به و نر و ت که ر که ی به جوانی خزم تی بکات و بیار نه. ده ده به دارر کی گړر و به ری باش د گرت. د ش ئامانج کانی دایکان و باوکان له پ که یانندی مندا نه کانیان جیاوازی. ر نگ ه ر دایک و باو که شواز و ر بازی خیان له پړوړد ی کردنی مندا نه کانیان ه به، به م به شو ی کی گشی، ه موو دایک و باو که ح زده کن، که مندا نه کانیان زیر کین و له چالاکیی جیاوازی کانی قوتا بخانه کیان به شاری بکن. گړر بن و بن به که سای تی رزل گیرای ناو که م و زر به د سزیی و خزم تی گال و نیشتمان که یان بکن. (نرست) ده ده: "رگی پړوړد تا نه. . به م به ر که شیرین"

(نه فلاتوون) یش ده ده: "هونر کی تر بوونی نیی، که له پړوړد ی پیر زتر به" (دان نه) ده ده: "له دوا ی پارووی زیان. . ی که مین پویستی گالان پړوړد ی" کوردیش ده ده: "مندا شیرین. . به م پړوړد شیرینتر"

پړوړد ی کردنی مندا نه به پوختی و دروستی، قورسترین ئرک و کار له ه موو جیهاندا، له ه مان کاتیشدا پیر زترین ئرک و کار و خزم ته. به رادی گرنگیدان به پړوړد ی مندا نه، د توانین پ شینی چار نووس و دها تووی هر گال و و ت که بکن.

وات ئمـ و داهاتووی هر گـلـک بـ چـنیـ تی پـروـردی
منداـکانیا نـو بـستراوـ. ئـمـش راستییـکـ و بوو بـ پـوـر
بـ گـلانی پـشکـوتوو و دواکـوتوو.

ڪورد وٽ ٽي نيشن: ” جي بچائين. . . ٽي وڏو ننڍو ڊڪڪين“.

[illegible]

بہام بے داخو، کہ تا ئمـمـش بشـکی زہر لہ دایکان و باوکانی
ئـمـمان، بے پی میزاجی خـیان لہ گـمـمندائـکانیـاندا رـفتار و
ہـسوکـوت دہـکن. ہـروہـکو چـن پـنجا ساہ بـر لہ ئـمـمـدایکان
و باوکانیان رـفتاریان لہ گـمـدا کردوون. ئوہ نازانن کہ نہ
مندائانی ئـمـم و نہ پـروہـردی نوہ، وہ کو مندائان و پـروہـردی
سدہی رابردوونین. زیرکی و ئاست و خواست و ئارہـزوو کانیـشان
ہـمان زیرکی و ئاست و خواست و ئارہـزوو نین. مندائانی ئـمـم
زیرکتر و ہـشیارتر و زہـرزانتر لہ مندائانی نہوہی پـشـویان.
لہ ئـمـمـدا دایکان و باوکان پانتاییہ کی زہریان، لہ توہـژینہ و
لہ کـکـینہ و لہ زانیاریہ کہ مہـایہ تیہـکاندا گرتوونہ تہوہ.
چونکہ بے پلہی یہـکـم گہـشکردن و پـروہـردی کردنی مندائان لہ
ئـستہی دایکان و باوکان دایہ.

(سیم-نر) د-ت: "پرو-ردی مندا، بیست سا بهر ل-دایکبوونی د-ست پ-د-کات.. ئو-یش به پرو-رد-کردنی دایک و باوک "م-ب-ستی سیم-نر، پرو-رد-کردن و شار-زایی- ل پرو-رد-کردنی مندا، بهر ل-وی که هاوس-رگیری بکن و بن به دایک و باوک. پ-ویست- دایکان و باوکان به مندا-ی به دروستی پرو-رد-کرا بن.. تا به-دین و بزائن که چ-ن به دروستی مندا-کانیان پرو-رد و ئاراست- د-کن.

زما نئی خوار و، هند ل بند ما سر کید کا نی پرو ردی دروست

و ئاراسـ کردنی راستی منداـانـ، کـ دایکان و باوکان و مامـستاکان دـتوانن سوودیان لـوـریـگرنـ:

۱ـ پـویستـ دایکان و باوکان و مامـستاکان، ببن بـ پـشـنگ و نموونـ و سـرمـشق:

چونکـ منداـان چاولـکـر و لاساییکـرـوـن. چاو لـ رـفتار و لـ خووی ئـوان دـکـن.

(وین دایـر) دـتـ: " منداـکانـت دـوانـن ئـو کارانـی لـ زیانتدا دـیانکـیت.. نـک ئـو قسانـی کـ دـیانکـیت"

(یوسف جـبـرت) دـتـ: "منداـان زـر پـویستیـان بـ چاولـکردنی کـسانی نموونـی هـیـ.. نـک بـ رـخنـگـرتن"

کورديش دـتـ: " گـورـ ئاو دـتـ و.. بچووک پـی تـدـخا" واتـ پـویستـ، گـورـکان بـ تایبـتیش دایک و باوک، ببن بـ پـشـنگ و سـرمـشق بـ منداـکانـیان.

بـ نموونـ ئـم خـسـتـ جوانانـان پـشان بـدن، تا منداـکانـان لـتانـو فـربـن و چاوـتان لـبـکـن، وـکو: خـشـویستی، کوردستان پـروـری، رـزگـرتن، تـبـایی، دـسـزی، سـزداري، نـرم و نیانی، لـبووردـی، راستگـی، هاوکاری، چاکـخوازی، سنگـفـراوانی، خوـندنـو و پـرتووـکـدستی، پیاوـتی، ژینگـپارـزی،...هتـد.

۲ـ زیادـی لـ خـشـویستی و نازپـدان منداـان لـ رـ دـردـکـن و دـبن بـ نـرگزی:

سـز و خـشـویستی و نازپـدان، زـر پـویستن بـ منداـان. بـم گـر خـشـویستی و نازپـدان لـ رادـبـدـربـن. زیان بـ منداـکانـان دـگـیـن، کـ لای ئـو نـبـ، لای کـسانی تر، هـست بـو رادـ سـز و خـشـویستی و نازـ ناکـن. بـرگـی رـخنـ ناگـرن. لـوانـشـ کـ ببن بـ کـسایـتی نـرگزی. کـواتـ مامـا و نـدبن لـم رووـو.

۳ـ ریز لـ منداـکانـان بگـرن و بـ هـندیـان بزانیـ: منداـان هـست بـ گـشـکردنی خـیان دـکـن. لـ دیدی ئـوـی دایک و باوکدا، شکـ و کـسایـتی خـیان بـدی دـکـن.

لـ شـوازی دـنگ و لـ روانین و لـ زمانی جـستـ و لـ هـموو دـربـینـکی ئـوـی دایک و باوک تـدـگـن. گـر ئـرـنـین کاریـان تـدـکـن و پـزانینیان بـتان دـبـت.

۴ـ ستایش و هـنـان و هاندان و پاداشتکردنی منداـکانـان: لـ ئـجامی هـر کارـکی ئـرـنـیدا کـ دـیکـن گـر کارـکی ساکار و بچووکیش بـت، لای ئـوان کارـکی گـورـیـ.

نافـرین و دـستخـشان لـبـکـن، جاروبار بـ دیاریـک پاداشتیـان

بکڻ. يا به وش و رستي هاندري وکو: باش، زږر باش،
ناياب، جوان، زږر جوان. هـر بڙين، هيوادارم ک
داهاتوويکي گش و بااتان ببت. ببن به زاناي گورکي
گلکمان. يا به زږردخنيکي ناسک، يا به
چپپلاندک، يا باوش لاندک، هتد.

منداکانتان هستي شانازی و رز و پزانيني کارکانيان لايان
دروست دبن. دبند هاندان به گشکردن و داهانان و
درلږدان، به هر و به توانا و ثارزووکانيان.
پيوکندی و خشويسي و رزيش ل نوان ئو منداکانتان شيرينتر
و بهزتر دبن.

به پچوانش گږ پزانيتان به کارکانيان نه به و به هند وريان
نگرن. منداککنتان ئو هستي لايان دروست دبت، ک پگ و
سنگ و و رزيان لاتان نپي.

5- هرگيز منداککنتان لگ منداککي ل خي زيرکتر و
بااثر برآورد مکن. ئم هم يکي گورکي، ئيرکي و رق
لبوون و ناحزي لددکوت و.

6- به قسکي سووک و ناشيرين و نشياو و توانج هستي منداککنتان
بريندار مکن:

دککنتان: "زامي خنجـر سااثر دبت. بام زامي قسکي ناخش هرگيز
سااثر ناببت" قسکي ناخش، ئازار به هست و درووني
منداککانتان دگي نبت، زياتر ل ئازاري جستي. هرگيز
ناو و نااثرکي ناشيرين لايان مکن. گږ هرکيشيان کرد، ک به
ئقـةست نه بوو، لايان توو مبن. تا وا هست بکـن هـر
خشان دبن.

7- لاندان و هاندش و ددکي و تووکي و توندوتيږي و مـلـلـکـرـدـن
و سـرکـوتـکـرـدـن و دـمکـوتـکـرـدـن و چاو زکـرـدـن و قـږ و گـږ
اکشان و تفلکـرـن و چـمـلـلـنـان، هـمـوـو ئـمـانـدـچـنـد
بواري توندوتيږيدو. ک پـروـرـدي نو رتيان دکاتو.
همـوـو ئـو کار نـرـنيـان، زياني جستي و درووني به
منداککانتان دگي نبن، ل ماـدـابـن يا ل
قوتابخانه دابن. بـيـ پـويـستـ منداککانتان سـرکـوـر
نکـن. ل هـمـوـو هـيـکـشـدا، سـرـزـنـشـت و لـمـيـان مـکـن و
تـريـقيـان مـکـن و رـخـنـيان ل مـگـرن و سـزايـان مـدـن و
قسکي ناشيرينيان پـمـن و مـيـان شـکـنـنـو، به تايبـتـيش ل
بـرـدـم هـاو کـانيان دا.

ئو منداککنتي ک رووبـووي لاندان و توندوتيږي و کـم سـزي
نا خشويستي و دـقـي بوونـتـو، باجي ئم پـروـرـد سـقـتـ

دډدډنډو... کارته کردکی خراپیان ته کردوون، بوونډ ته شځانگډز و مووبکار و کځځگا و چقاوځسو و لځځیدچوو، گډر دډتانوځ منداځځانتان تووشی ئم بد ځځفتارییانځ نځبن، لیان مډدډن، دډتوانن ئځځته رناتیفکی ئځرنی بځ سزادان و راستکردنځوځ هځځکانیان بدځزنځوځ.

۸- یاسا و سنووردان و کځنترځځکردنی منداځځځانتان پځویستن، چونکځ بځسځرځ و بځرځیی زیان بځسځرجځم ئځندامانی خځزان دځگځیځنت، شیرازی خځزانی ته کدځچت، لځ هځر ماځځکدا یاسا و رځسا و رځز و خځشویستی دوولایی و ته بایی هځبن، شادی و کامځرانی و بځختځوځری لځو ماځځ دایځ، مځبځستیش لځ کځنترځځکردن و سنوور دانان، سځرکوکردنی ئازادی نیځ، مځبځست ئځوځیځ کځ منداځځان رځفتار و رځوشتی ئځرنی و گونجاو و دروست هځځبځرن و فځری رځزگرتن لځ یاسا و بځهاکان بځبن، تا کځ گځورځش بوون رځز لځ دځستوور و یاسا بگرن و بځرپرسیارځتی هځځبگرن، پځویستځ دایک و باوک هاوځا و هاوځهځوځست و هاوځشوازی لځ پځروځردځکردنی منداځځکانیان، چونکځ دوو شځوازی جیاوازی پځروځردځی منداځ زیانی هځیځ، بځ نموونځ: یځکځکیان نځرمځو و ئځوی تریان توندځو، پځروځردځیځکی سځقځتیاځ لځدځتځ ئاراوځ.

۹- کاتځک بځ بځسځربردن لځگځځ منداځځځځانتاندا دیاری بکځن: راستځ بځشځکی زځر لځ ئځوځی باوکان و دایکان سځرقاځی کارکردن، بځځام نابځست ئځمځ بکځن بځ بیانوو و بځ پاساو بځ فځرامځشکردنی منداځځځانتان، هځر ئځوځ پځویست و بځس نیځ کځ ته نیا بځ سځزداری لځگځځ منداځځځځانتان دابن، بځځکو بځ جځستځیش لځگځځیاندا بځ، پځویستځ لایځنی کځمځو هځفتځی رځژځک یا ئځوارځیځک، بځ گردی لځ شوځنځکدا پځکځوځ نان بځن، یا پځکځوځ بځ پیاسځکردنځک، بځ سځردانځک، بځ پځشانگایځک، بځ بینینی فیلمځک، بځ سځیرکردنی شانځیځک، بځ سځیرانځک... هتد، پځویستځ لځم بارځیځوځ منداځځځځانیشان بځشځکځبن لځ هځځبځژاردن و بځیاردان و لځ پلانځدان و بځرنامځدانان.

(جاکسځن براون) دځځځت: " کاتی گځځان و یاری لځگځځ منداځځځځانتاندا دوامځخ... ئځو کاتانځ چځن بځ ته گرنگن، ئځوهاش بځ ئځوانیش گرنگن"

۱۰- زځر دایکان و باوکان ئځرکځکانی ماځځوځ، خځیان بځ منداځځکانیان جځبځجځیان دځکځن.

ئځمځ هځځځیځ، مځبځستی مامځستاگان لځم ئځرکانځدا، ئځوځیځ تا بزنان

قوتابییگانیان فیری بابتکان بوون یا نا. لیان تبگن و یارم تیان بدن. خای ئرنی و نرنیان بزائن.

۱۱- جختکردن لاسر ئوی ک مندا کانتان به باشی ل قوتابخانه دا فرد بن: فربوون بهشکی گرنگ ل پورو ردی منداان، بهکو پورو ردی و فترکردن دوانن و تواکری یکتترین. تاننت و زار تی فترکردن ناوکشیان گئی به و زار تی پورو ردی. فربوونکی باش نکی تانیا ل پوناوی فربوونکی ئاکادیمی، بهکو فربوونیش ل چانی تی رفاترکردن لگ گسوکار و کسانی تر و ژینگای دور و بریاند. پورو ردی باش ئو د رد خات ک چن منداان به شوویکی دروست رفاتر لگ مامستاکیاندا دکن و رزیان لبدگرن. به دنیای و پورشیشو دچن به قوتابخانه و به باشیش ئرککانیان جبه ج دکن.

۱۲- ئازادی به منداان و گورکان پویست و هیچ جگر وویکی تری نیی: ئازادی به رادی ئو و نان و ژیان پویست. مراف به ئازادی ژیانی ناتواو. پویست هر ل مندااییو، منداان ئازادبن ل گوزارشتکردن ل راو و هرز و ل ناخی دروونیان. ئگرجی ل هیچ شوینکی جیهاندا ئازادیکی رها نیی و سنووردار. مراف تا ئو سنوور ئازاد، ک سنووری ئازادی کسانی تر نبزننت. ئازادی بهوا و ممان بهخبوون به منداان دبخشت. هکارکی سرکی داهان و پشکوتن.

۱۳- پورو ردیکی باشی منداان، ل زر شت دیانپارزنت: (ستاینبرگ) مامستای درووناسی جیاواز ل زانکی (تمبل) ل فیلالفیا ل ئمریکا، دپیت: "پورو ردی باش، منداان ل تووشبوون به دواوک و خمکی و ئارزوون بوونی خواردن و دژ فتر به کمم و ئاوودبوون به می و به مادد سکرکان دپارزنت"

۱۴- به داخو تا ئمممش کممک ل دایکان و باوکانی ک نپپرست و پیاوسالاری و عاشیری به ئقف تکی کلاسکی دواکوتووو. جیاوازی دکن و وکو یک ل کچ و کو ناوانن. کوانیان لا لپشتر ل کچان. پاوئی ئازادی کچکانیان کردوون.

۱۵- به جوانی گو ل راز و نیازی مندا کانتان بگرن و قسایان پم بن. با به ئوپیی ئازادی و به ترس ئوی دیانوت دیری بب و گوزارشتی لبکن.

دایکان و باوکان و مامستا دسزکان. به لپرچاوگرتنی ئو پانز خای سارو و چندین خای تریش، ئو دزانن، ک چ ئرککی پیرز و هستیار و چارنووساز و داهاتوویکی گشتر ل

ئەستەي ئۆلۈمۈ دايىم، لېكىن سايىم ۋە ميانىمى پەروەردىيەكى دروست ۋە ئاراستە كۆرۈنۈشكى راستى جەڭگەرگەشكەنتان، كەم ھىۋاي داھاتوۋى كورد ۋە كوردستان.

(ھەنرى ۋارد بېتشر) دىگەن: "ئەمەم ھەرگىز لې ۋاتاي خەشەۋىسى دايكان ۋە باۋكان بىلەن مەندەكەنەكانىيان نازانىن.. تا ئىككىنچى بىلەن دايك ۋە باۋك".

رەزا شۋان

نەۋرىس: ۱۱ / نەۋرىس مەي / ۲۰۲۰